

Planteavlen 1896.

Af Forsøgsbestyrer, Statskonsulent K. Hansen.

Det er vistnok sjældent, at Dommene over Aarets Høst lyde saa forskjelligt fra forskjellige Egne af Landet som for det nu afsluttede Aars Vedkommende, idet man i afvigte Sommer kunde finde alle Overgange lige fra næsten fuldstændig Misvæxt og til en Høst saa rig, som man kun sjælden ser — i alt Fald for de vigtigste Afgrøders Vedkommende. Aarsagen hertil er selvfølgelig at søge i de usædvanlig store Forskjelligheder, som Vejrforholdene frembød i Landets forskjellige Egne. Det gjennemsnitlige Præg for Aarets Vejrforhold kan udtrykkes saaledes: et meget tørt Efteraar, der paa stive Jorder vanskeliggjorde en tilfredsstillende Behandling af Jorden til Vintersæden, og som ligeledes besværliggjorde en rettidig Efteraarspløjning. Et langt og mildt Efteraar, der begunstigede en kraftig Udvikling af den unge Kløver og ligeledes af Vintersæden, der dog paa Grund af Tørken i September mange Steder var kommen temmelig tyndt og uensartet op. Fra Efteraaret en umærkelig Overgang til en usædvanlig mild og næsten sneløs Vinter. Varmt Foraarsvejr allerede i Februar Maaned, der dannede Indgangen til et tidligt Foraar med omtrent normal Varme, meget lidt Nattefrost og ualmindelig rigelig Nedbør i April Maaned. En meget tør og meget varm Sommer, der dog for August og September Maa-

neders Vedkommende blev temmelig kølig og meget regnfuld. Men fra denne summariske Karakteristik forekom der imidlertid talrige og meget store Afvigelser, idet nogle Egne vare næsten regnløse, andre næsten for regnfulde. En jævn, blødende »Landregn« indtraf nemlig saa godt som aldrig i de tre egentlige Vegetationsmaaneder Maj—Juli, men den aldeles overvejende Mængde af dette Fjerdingaars Regnmængde faldt i Form af mer eller mindre stærkt lokaliserede Byger, ofte med ganske ringe og paafaldende skarpt afgrænset Udbredning. Ikke sjældnen kunde man blive Vidne til, at en Mark fik en gjennemblødende Byge, medens Nabomarken knap fik en Regndraabe. Under disse Forhold vilde det være meget vanskeligt, selv ved Hjælp af et saa rigeligt Materiale som det, der er til Raadighed ved Affattelsen af denne Oversigt, at give et tro Billede af Høstens Udfald i Landets forskjellige Egne og for de forskjellige Afgrøder. Heldigvis har Statens statistiske Bureau iaar udsendt en foreløbig Redegjørelse for Høstens Udfald allerede i November Maaned, bygget paa de sædvanlige Indberetninger fra Kommunerne, altsaa hvilende paa et saa bredt Grundlag, som det ikke er muligt at tilvejebringe ad privat Vej. Af denne Redegjørelse i Forbindelse med Agerdykningsberetningen i Slutningen af Tidsskriftets sidste Bind ville Høstresultaterne fremgaa i store Træk, hvorfor der her skal henvises dertil. Hovedsummen deraf i Forbindelse med, hvad der fra anden Side foreligger, lader sig omtrent udtrykke saaledes for Landet som Helhed: Vintersæden gav meget rige Afgrøder, der indhøstedes i udmærket Stand, saa at ogsaa Kvaliteten, baade af Kjærne og Halm, blev særdeles god. Rugen stod dog med Hensyn til Udbyttet lidt tilbage for Hveden. Vaarsæden var derimod meget knap, i Særdeleshed for Havrens Vedkommende, af hvilken der maaske ikke er høstet ret meget over Halvdelen af, hvad der høstedes i 1895. Bælgsæden og Boghveden vare endnu tarveligere og kunne næsten siges at være mis-

lykkede. Kartofflerne gav vel jævnt gode Afgrøder, men blev paa sine Steder temmelig syge, ligesom Kvaliteten led noget ved, at de atter begyndte at voxe, efter at Tørken havde standset dem i Væksten. Af Rodfrugterne bleve Sukker- og Runkelroerne samt Gulerødderne gennemgaaende bedre end forventet, medens Turnips og Kaalrabi blev sat meget tilbage, mere maa-ske paa Grund af Angreb af Bladlus end af Tørken. Høet af Ager og Eng fyldte omtrent som et Middelaars Afgrøde og var af fortrinlig Beskaffenhed. Det tidlig saaede Staldfoder blev jævnt godt, det senere saaede derimod tarveligt. Græsningen var — som altid i tørre Somre — det svageste Punkt, og for at faa Føden til Besætningerne maatte man ofte angribe Kornmarkerne ganske føleligt, ligesom man ogsaa maatte ty til Roerne tidligere end ønskeligt. Paa Udlægsmarkerne var, som man kunde vente, Plantebestanden svag og tynd efter Høst. Den tidlige Høst gjorde det imidlertid muligt i Aar at faa eftersaaet i rette Tid, og hvor dette var sket, var der ved Vinterens sene Indtræden et ganske tilfredsstillende Plantedække.

Hvorvel altsaa flere af Markernes Afgrøder vare mer eller mindre knappe, formenes dog Høstudbyttet at svare til en god Middelhøst, gennemgaaende noget bedre paa Øerne end i Jylland. Naar Værdien bliver opgjort, vil denne utvivlsomt udvise en ikke ringe Fremgang i Forhold til de seneste Aar paa Grund af Kornprisernes ganske betydelige Stigning. For de kornsælgende Egne betegner dette vel et afgjort Fremskridt. Men om det samme er Tilfældet for Landet som Helhed og i Særdeleshed for de Egne, for hvilke Kornsalget er ganske uden Betydning, beror paa, om de af Kornet fremstillede Produkter fremvise en tilsvarende Prisstigning. Og dette kan desværre ikke siges at være Tilfældet. Have end Smørpriserne været en Kjende højere end Aaret i Forvejen, har det modsatte været Tilfældet med Kjød- og Flæskepriserne. Og hertil kom-

mer, at de stigende Kornpriser selvfølgelig have medført en Prisstigning paa Handelsfoderstofferne.

For Landet som Helhed forslaar en forbigaaende, ja selv en permanent Bedring af Kornpriserne ingenlunde. En saadan er endog, naar der ses bort fra Hveden, af temmelig tvivlsom Værdi, naar Priserne paa de sluttelige Produkter ikke stige i det mindste i tilsvarende Grad. Og dertil synes Udsigterne jo desværre at være meget trange. Det bliver for hvert Aar, der gaar, klarere, at en af Hovedkilderne til en Bedring af Forholdene er at søge i en billigere Fremstilling af Grundmaterialet for Landbrugets Produktion, med andre Ord, i en billigere Foderproduktion. Det er utvivlsomt et af vort Landbrugs svage Punkter for Tiden, at det producerer for dyrt for Foderets Vedkommende. Skulde den økonomiske Situation holde sig uforandret under saa stærkt synkende Konjunkturer, som vi i de senere Aar have været Vidner til, maatte — saaledes som Forholdene have udviklet sig heri Landet — Foderets Produktionspris, den Pris, for hvilken Landmanden kjøber sine Foderafgrøder af sin Bedrift, nødvendigvis gaa ned i samme Grad som Priserne for de endelige Salgsprodukter ere gaaede ned. Dette er imidlertid saa langt fra at være Tilfældet, at det er et Spørgsmaal, om der overhovedet produceres billigere Foder nu end for 10—15 Aar siden. Uheldigvis ere de færreste Landmænd klare over, hvad f. Ex. en Foderenhed, et Pund Hø, Grønfoder, Korn, Roer osv. koster at producere, og hermed bliver hele Produktionens Rentabilitet vanskelig eller umulig at beregne. Den livlige Bevægelse, der i Aarets Løb har været oppe med Hensyn til Regnskabsføring i Landbruget, har utvivlsomt bragt dette overordentlig vigtige Spørgsmaal et godt Skridt fremad, og efterhaanden som Regnskabsføringen kommer til at indtage sin berettigede Plads i Bedriften, vil den ogsaa komme til at omfatte og belyse Planteproduktionens økonomiske Side.

Skal Planteavlen imidlertid bringes op til et Udviklingstrin, der staar i passende Forhold til vort Husdyr- og Mejeribrugs Udvikling, kræves en betydelig Medvirkning fra Landboforeningernes Side. At disse begynde at komme til Erkjendelse heraf, har det forløbne Aar bragt adskillige Vidnesbyrd om. Foruden at flere og flere Landboforeninger foranstalte Fællesindkjøb af Markfrø og Kunstgjødning, have enkelte begyndt at arbejde for Indførelse af bedre Korn-, Kartoffel- og Rodfrugtsorter (Kjøbenhavns og Viborg Amt). Andre have foranstaltet lokale Redskabsprøver (Horsens, Skjern, S. Omme, Samsø). De ifjor paa Foranledning af Kjøbenhavns Amts Landboforening iværksatte lokale Forsøg med Kunstgjødning have iaar fundet forøget Tilslutning saavel paa Sjælland som i Jylland, og i flere Egne ere lignende Forsøg paabegyndte (Viborg, Skjern, Silkeborg, Samsø, Lolland, Falster, Salling o. fl. St.). Denne vigtige Sag var endvidere optaget til Behandling ved de sjællandske Landboforeningers Delegeretmøde, hvilket forhaabentlig maa føre til, at de samvirkende Landboforeninger tage sig af denne Sags fremtidige Ordning og Udvikling. Herigjennem vil da muligvis være gjort en Begyndelse til, at Landboforeningernes Virksomhed fordeles noget mere ligelig end hidtil mellem Staldene og Mejerierne paa den ene Side og Markerne paa den anden. Ved de jyske Landboforeningers Delegeretmøde var Spørgsmaalet om Foranstaltninger til Bekæmpelse af Ukrudsplanter taget op til Drøftelse. Enkelte Steder har der været afholdt Produktudstillinger i Efteraaret, bl. a. en meget righoldig Produkt- og Husflidsudstilling paa Samsø. Saadanne lokale Udstillinger burde vistnok være langt almindeligere, end de nu ere, idet de utvivlsomt vilde kunne stifte betydelig Nytte i den paagjældende Kreds. Nogen nævneværdig Udgift behøvede de ikke at volde — den ovennævnte Udstilling paa Samsø gav endog et meget anseeligt Overskud. — At man ogsaa fra Lovgivningsmagts Side

begynder at tage forøget Hensyn til denne Side af Landbruget, vidne saavel Bevillinger som Lovforslag om. Af disse sidste skal Regeringens Forslag angaaende Handel med Markfrø, Kunstgødning m. m. særlig nævnes. Den voldsomme Modstand, hvormed dette Forslag er blevet mødt fra Handelsstandens Side, er et talende Vidnesbyrd om den Betydning, Forslaget fra denne Side tillægges. — Ved flere Skoler er der med offentlig Understøttelse bleven indrettet mindre Forevisnings- eller Demonstrationsmarker, og i adskillige Landboforeninger har Tanken om Anlæg af saadanne Marker været drøftet.

Paa Grund af den rigelige Foraarsnedbør og den paafølgende stærke Varme og Tørke indtraf Kornhøsten usædvanlig tidlig. I Henhold til talrige Opgivelse fra alle Egne af Landet indtraf Høsten af de enkelte Kornafgrøder gennemsnitlig for de anførte Landsdele til nedennævnte Tider.

Høsttidens Begyndelse og Varighed 1896.

Landsdel.	Rughøsten		Hvedehøsten		Byghøsten		Havrehøsten		Høstens Varighed. Dage.
	beg.	sl.	beg.	sl.	beg.	sl.	beg.	sl.	
Nordjylland	21/7	6/8	7/8	16/8	4/8	18/8	8/8	30/8	41
Vestjylland	21/7	5/8	—	—	7/8	19/8	13/8	6/9	48
Midtjylland	24/7	8/8	—	—	6/8	21/8	10/8	1/9	40
Østjylland	20/7	2/8	1/8	17/8	2/8	18/8	4/8	25/8	37
Fyen, Langeland, Ærø	22/7	31/7	29/7	11/8	5/8	18/8	6/8	24/8	34
Sjælland, Samsø . .	23/7	3/8	28/7	11/8	3/8	22/8	3/8	26/8	35
Lolland, Falster, Bornholm	21/7	2/8	27/7	11/8	2/8	23/8	4/8	26/8	36
Hele Landet	22/7	5/8	31/7	13/8	4/8	20/8	7/8	28/8	39

Tidligst er Høsttidens Begyndelse angivet fra Hads Herred og fra Rødby-Eggen, nemlig henholdsvis den 13. og 14. Juli. Den tidlige Afslutning af Høsten gav rigelig Tid til Efteraarsarbejderne, og ikke faa Steder naaede man at faa en Del af Stubjorden skrællepløjet to Gange, hvorved det lykkedes at faa en Mængde Ukrudsfrø til Spiring i den fugtige Eftersommer. Som Exempel paa, hvad der kan naaes ved en saadan gjentaget Skrællepløjning, hver Gang efterfulgt af Ringtromling, skal anføres følgende Tal fra en Rugmark i jævn god Drift og som ikke er særlig uren. Rugen kjørtes ind den 1. August. Dagen efter skrællepløjedes Stubben første Gang. Anden Skrællepløjning fandt Sted den 27. August. Ved den umiddelbart før foretagne Optælling fandtes ca. $6\frac{1}{2}$ Mill. Ukrudsplanter pr. Td. Ld. Den 25. September fandtes atter spiret ca. 5 Mill. Ukrudsplanter pr. Td. Ld., hvorefter Marken vinterpløjedes. Ved Optælling den 1. November var der endnu spiret ca. $1\frac{1}{2}$ Mill. Planter — tilsammen altsaa ødelagt ca. 13 Mill. Ukrudsplanter pr. Td. Ld. efter Rug.

Den Forskydning med Hensyn til Arealets Benyttelse, som har fundet Sted i de senere Aar, har, saavidt det kan skjønnes, været fortsat iaar. Dog har Indskrækningen af Hvedearealet næppe været stærk. Snarere har der, i alt Fald i visse Egne, været forøget Tilbøjelighed til at indskrænke Bygarealet, medens Arealet med Foderafgrøder sikkert atter iaar ere blevne noget udvidede. Roearaet har man i de fleste Egne af Landet ønsket at udvide yderligere, men Vanskeligheden ved at erholde den fornødne Arbejdskraft i rette Tid hæmmer desværre fremdeles Roedyrkingen i høj Grad. Trods Vanskelighederne har man dog ogsaa iaar langt hyppigere hørt om Udvidelser end om Indskrænkninger af Rodfrugtarealet, og det baade med Hensyn til Foderroer, Sukkerroer og Kartofler.

Den Opfattelse, der i afvigte Aar har været tilstede i Landets forskellige Egne med Hensyn til Værdien af

de nyere Kornsorter, og de Erfaringer, man mener at have indvundet om disse, ere vel i de fleste Henseender ikke væsentlig forskellige fra de senere Aars, men afviger dog paa enkelte Punkter derfra, medens tidligere Erfaringer paa andre Punkter ere blevne bekræftede. Der har som bekjendt i en Række af Aar været en ikke ringe Usikkerhed tilstede med Hensyn til, hvilken Rugsort man skulde vælge. Bestehorns Kæmperug vakte i sin Tid megen Opmærksomhed, hvilket havde til Følge, at denne Sort i Løbet af kort Tid vandt betydelig Udbredelse. Resultatet svarede imidlertid ikke til Forventningerne, og den nævnte Rugsort er nu atter meget stærkt paa Retur. Saa fik man Rimpaus Schlanstedter Rug indført. Denne var vel egnet til at vække Opsigt; det kraftige, stive Straa, der aldrig lagde sig, i Forbindelse med det 6—8 Tommer lange Ax var godt egnet til at imponere; og man blev imponeret. Støttet af en intensiv Reklame vandt den meget hurtig Indpas i en Mængde Jordbrug, hvor man glædede sig over den — indtil Høstresultaterne forelaa; da blev Glæden lidt blandet: Straaet var altfor grovt, Kreaturerne vragede det, og heller ikke til Tækning var det godt; Kjærnen var uensartet og gav meget Smaakorn, og — hvad der var det værste —, Foldene stode i Antal som oftest tilbage for, hvad man før havde havt. Da man nogle Gange havde høstet de samme Erfaringer, begyndte man at blive betænkelig. Det næste Skridt var, at man indskrænkede Arealet, og dette har man fortsat med i de sidste 3—4 Aar. Resultatet er blevet, at den allerede nu er saa godt som uden Betydning; fra talrige Egne paa Sjælland, Fyen og Lolland, hvor den havde faaet Fodfæste, meddeler man, at den nu er »ganske opgivet« eller »næsten forsvundet igjen«. Kun ganske enkelte Steder, hvor man er særlig plaget af Lejesæd, holder man endnu paa den. Hvad der har bidraget meget til, at Schlanstedter Rugen nu snart er forsvundet, endnu hurtigere, end den vandt Indgang, er

den heldige Omstændighed, at man i de seneste Aar for saa vidt har faaet fast Grund under Fødderne med Hensyn til Rugsorternes relative Værdi, som det er bleven konstateret gennem Forsøgene, at der gives en enkelt bestemt Rugsort, der kan hævde Pladsen som Nr. 1, i alt Fald under de Forhold, hvor den hidtil er bleven prøvet, nemlig Bretagne-Rugen. Den store Udbredelse, som denne har faaet i Løbet af det sidste Par Aar, tør opfattes som et Vidnesbyrd om den Beredvillighed, hvormed man retter sig efter de Resultater, der indvindes gennem den landøkonomiske Forsøgsvirksomhed. Stadfæstende og tilfredsstillende er det at se, at Erfaringerne om Bretagnerugen saa godt som enstemmigt gaa ud paa, at den er betydelig bedre end den tidligere dyrkede Rug. Der anføres Exempler fra Praxis paa, at den har givet indtil 5 Fold mere end Schlanstedter-Rug paa samme Mark. Som værdifulde Egenskaber ved Bretagnerugen nævnes fra mange Sider først og fremmest en høj Ydeevne, endvidere en vægtig Kjærne, der giver fortrinligt Brød, fremdeles at den holder sig bedre oppe end Provsti- og »Dansk« Rug, at den synes bedre end andre at taale, at Faar og Vildt gaar paa den om Efteraaret og Vinteren, at den giver smuk og god Halm, og at den bedre end maaske nogen anden Sort taaler Blæst henimod Modningstiden. Naar man i Vest- og Midtjylland er noget betænkelig ved at indføre den af Hensyn til den sene Saatid, man der endnu ofte anvender, idet man endnu mange Steder der saar Rug baade i November og December, da vilde det vistnok være paa Tide, at man nu søgte at komme bort fra denne urimelig sildige Saatid, der næppe længere kan siges at nødvendig-gjøres af Forholdene, men dernæst er det et stort Spørgsmaal, om ikke Bretagnerugen taaler ligesaa sen Saaning som den gamle danske Rug. Forsøg herover ere netop for Tiden i Gang ved alle Forsøgsstationerne. — At der iaar fra driftige Forretninger har været udbudt Sorter, forsynede med smukke Navne og glimrende An-

befalinger, er jo kun, hvad der finder Sted hvert Aar. — Det er værd at mærke sig, at hvert Folds Forøgelse af Rugavlen over hele Landet svarer til en Værdi af ca. 5 Mill. Kr. uden nogen Forøgelse af Produktionsomkostningerne.

Har Rugsørgsmaalet for Tiden en vis Aktualitet, da er dette i ikke ringere Grad Tilfældet med Spørgsmaalet om Bygsorterne. Her er man, ligeledes paa Grundlag af Forsøgene, forlængst paa det rene med, hvilken Sort der — i alt Fald i de fleste Egne af Landet — giver størst Afgrøde, nemlig Prenticebygget. I Henhold hertil vinder denne Sort ogsaa stadig større Udbredelse og fortrænger saavel Chevalierbygget som det gamle Landbyg. Vidnesbyrdene om Prenticebygget lyde da ogsaa næsten enstemmig paa, at det er den mest produktive af alle prøvede Bygsorter. En bekjendt Landmand har eksempelvis i de to sidste Aar havt over 3 Fold mere af Prentice- end af Chevalierbyg, dyrket under samme Forhold. Trods Prenticebyggets bekjendte mangelfulde Gjennemskridning, der især gør sig gjældende i tørre Somre, synes den dog i sidste Sommer saavel som i den tørre Sommer 1893 at have hævdet sin afgjorte Overlegenhed. Som en anden Fordel fremhæves det endvidere stadig, at den er kjendelig stivere i Straaet end Chevalierbygget. Om denne sidste Sort overhovedet vedblivende vil kunne hævde en fremtrædende Plads i vort Jordbrug, er næppe at betragte som givet og er nærmest afhængigt af, dels om det vil lykkes at fremstille en typisk Form af Prenticebyg med væsentlig smukkere Kvalitet, end denne Bygsort hidtil har havt, og med Bibeholdelse af dennes store Ydeevne, hvortil der synes at være gode Udsigter, dels hvorledes Goldthorpe-Bygget vil arte sig. Erfaringerne om denne nye Sort fra 1895 var, som det vil erindres, ikke meget opmuntrende, og med skuffede Forventninger opgav mange den endog strax. Den har vel heller ikke iaar været efter Ønske, idet den gennemgaaende har givet

2—3 Fold mindre end Prentice, for hvilken den ogsaa stadig staar betydelig tilbage i Tøndevægt; men Dommen over den lyder dog gjennemgaaende adskillig gunstigere end i 1895, idet den mange Steder synes at have foldet forholdsvis bedre, ligesom den ogsaa synes at have givet en fyldigere og vægtigere Kjærne. Samtidig har man flere Steder gjort den Erfaring, at naar den høstes et Par Dage før den er fuldmoden, formindskes Axspildet, ligesom den da ogsaa i højere Grad antager den meget lyse Farve, som Bryggerne i Øjeblikket have fundet for godt at sætte Pris paa, en Farve, der vistnok vanskelig naaes hos Chevalier- og maaske slet ikke hos Prenticebygget, medens Kjærnen med Hensyn til Form og Krusning til Gjengjæld ikke taaler Sammenligning med typisk Prenticebyg. At vi iøvrigt endnu formaa at avle fint Maltbyg her i Landet, afgav Bygudstillingen i Industriforeningen et smukt Vidnesbyrd om, ligesom den smukke Sejr, dansk Maltbyg vandt paa den internationale Maltbygudstilling i London i Efteraaret, hvorved som bekjendt 3 danske Landmænd: Kammerjunker v. *Beck*, Stensø, Forpagter *de Neergaard*, Skjælstofte og Forpagter *Sonne*, Knuthenborg, hjemførte samtlige for udenlandske Bygprøver bestemte Præmier, vidner om, at det danske Landbrug ogsaa paa dette Omraade kan hævde en ærefuld Stilling paa Verdensmarkedet. Det er iøvrigt ikke uden Interesse, at ikke en eneste engelsk Udstiller fik Præmie for Goldthorpe-Byg ved denne Udstilling, hvilket kunde tyde paa, at det ikke er denne Type, de engelske Bryggere ønske draget frem; dog har den tørre Sommer muligvis havt sin Andel i dette Udfald.

Af nye Rodfrugtsorter har atter iaar Runkelroen »Adam« været prøvet. Det er imidlertid gaaet med denne som med Goldthorpe-Bygget, at mange paa Grund af det utilfredsstillende Resultat i 1895 fuldstændig opgav den med det samme. Til Gjengjæld har den iaar været prøvet paa en Del Steder for første Gang.

Resultatet har langtfra svaret til de Forventninger, hvor- med man oprindeligt modtog denne Sort, og det er vel meget tvivlsomt, om den nogensinde vil naa at honorere disse. Men man har dog iaar gjennemgaaende været bedre tilfreds med den end ifjor. Adskillige have Ind- tryk af, at den omtrent kan staa Maal med en jævn god Stamme af Barres eller Elvetham. For at give fuldt Udbytte, stiller den dog antagelig store Krav til Voxe- vilkaarene; sandsynligvis har den høje Sommervarme været meget gunstig for dens Udvikling. — Enkelte have med stor Tilfredshed dyrket »Gul Flaske«, en Barres- lignende Sort, der ligeledes er bragt i Handelen af Mark- frøkontoret. — Af Kartoffelsorter har navnlig »Athene« og »Blaa Kæmpe« vundet forøget Udbredelse.

Plantesygdomme, foraarsagede af Snyltesvampe, have næppe optraadt synderlig ondartede i det afvigte Aar, idet nogle af de skadeligste og almindeligste Svampe, særlig Rustsvampene, kræve fugtigt Sommergejr for at udvikle sig stærkt. Den af Dr. *E. Rostrup* ifjor paa- viste »Sortprik«, der da optraadte saa ødelæggende paa Bygget i visse Egne, synes iaar kun at have optraadt i meget ringe Grad, hvilket utvivlsomt staar i nøje For- bindelse med Tørken i Vegetationstiden. Et temmelig omfattende Forsøg, der i afvigte Sommer udførtes med Understøttelse fra Landbrugsministeriet for at faa nævnte Sygdoms Udviklingsvilkaar nærmere undersøgt og belyst, gav af samme Grund nærmest et negativt Resultat med Hensyn til Forsøgets centrale Formaal. Derimod have Insekter, Larver og lignende Fjender af Dyreriget op- traadt temmelig ondartet. Saaledes har der lydt stærke Klager over Angreb af Oldenborrelarver, Bladlus og Jordlopper. Et her i Landet hidtil ukjendt, i Udlandet meget frygtet Insekt, den hessiske Flue, er iaar for første Gang fundet her i Landet af Fru Cand. mag. *S. Rostrup*, ligesom Dr. *J. E. V. Boas* for første Gang har henledt Opmærksomheden paa et andet Skadedyr, nem-

lig Larven af *Dascillus cervinus*, der navnlig synes at kunne blive skadelig for Mosekulturer. Endelig kan det nævnes, at der iaar er fundet en Række ondartede Angreb paa Havre af Nematoder. — Iøvrigt henvises til Dr. E. Rostrups antagelig snart foreliggende aarlige Beretning om Plantesygdomme (i Tidsskrift for Planteavl).

Forsøgsvirksomheden paa Planteavlens Omraade har været fortsat efter de samme Principer som tidligere. Hvede- og Bygudvalgets Forsøg have fortrinsvis koncentreret sig om Sammenligning af Prentice-, Goldthorpe- og Chevalierbyg, foruden at der ved de faste Forsøgsgaarde som sædvanlig har været inddraget en Del andre Sorter i Forsøgene, deriblandt nogle nye engelske Sorter fra Wrinch. Om Udvalgets Forøg med Hvede i de 12 Aar, disse have været fortsatte, har Forsøgslederen, Forpagter *Sonne*, afgivet en særdeles udførlig Beretning*), der giver et overordentlig værdifuldt Bidrag til Belysning ikke alene af Hvededyrknings-spørgsmaalet, men af Hvedespørgsmaalet i dets Helhed. Ved Statens Forsøgsstationer har man arbejdet videre med de allerede i Gang værende Forsøg. Om en længere Aarrækkes Forsøg med Havre og ligeledes om Gødningsforsøg vil der antagelig i den allernærmeste Fremtid blive afgivet Beretning. Ifjor paabegyndtes Saatids- og Saamængdeforsøg med Rug, og iaar er der paabegyndt tilsvarende Forsøg med Havre. Af andre nye Opgaver kan nævnes, at der er paabegyndt Forarbejder til Forsøg over Staldgødningens hensigtsmæssigste Opbevaring, et Omraade, hvor der selv indenfor de specielle Fagmænds snevre Kreds hersker stor Uklarhed, og hvor den seneste Tids Undersøgelser, der have ført Staldgødningsspørgsmaalet ind under det bakteriologiske Forskningsomraade, giver

*) Tidsskrift for Planteavl 3. Bd.

Grund til at vente, at der foreligger et stort og vanskeligt, men for det praktiske Landbrug tillige højst vigtigt Arbejdsfelt. Bevillingen til Forsøgsstationerne er fra 1. April 1896 forøget med 10,800 Kr., saa den samlede Bevilling paa Finansloven til Forsøg i Plantekultur og den dertil knyttede Konsulentvirksomhed nu er 43,000 Kr. — Forsøgene over Ajlens Opbevaring og Anvendelse ved Dalum ere fortsatte af Landbrugskand. *N. A. Hansen*, der nylig har afgivet Beretning her i Tidsskriftet om Forsøgene. Disse Forsøg, der udføres med en beskeden Understøttelse af Landhusholdningsselskabet, have i Forbindelse med de af Statskonsulent *P. Nielsen* i sin Tid offentliggjorte Forsøg i samme Retning, lagt en solid Grund for Ajlens rette Vurdering og belært os om, hvilke enorme Værdier der gaa tabt ved den endnu desværre altfor almindelige skødesløse Behandling af Staldgødningens flydende Bestanddele. — Afvigte Foraar blev der for første Gang udbudt et Produkt i Handelen ved Navn Nitragin α : »Renkulturer« af de for de forskellige Bælgplanter ejendommelige Bakterieformer, bestemte til at inficere Marken med den bestemte Bakterie, der tilhører den Bælgplante, man agter at dyrke. Produktet fremtræder under et saa anseet Navn som Geheimhofraad Dr. *Nobbes*, og tyske Forsøg have godtgjort dets Virkeevne under visse Forhold. Om det vil faa nogen Betydning for Praxis, faar Tiden vise. Et foreløbigt Forsøg er udført dermed ved Forsøgsstationen ved Lyngby.

Følgende Skrifter, vedrørende Planteavl, ere udkomne i de to sidste Aar: *C. Christensen*: Jordens Behandling og Besaaning (Man.). *F. Oehlerich*: Om Høravl og dens Betydning for Danmark. *C. Sonne*: Danske Hvedeproducenter og Hvedetolden. Høstudbyttet i Danmark i Aaret 1895. Høstens Udfald i Danmark 1895. Høstens Udfald i Danmark 1896 (alle udgivne af Statens statistiske Bureau). *W. Blechingberg*: Mose-

kulturen. Joh. Borch: Begrundelse af en dansk Frø-Exportforretning (Man.). C. Christensen: Gødningslæren og Sædkiftet. 4. Udgave. Danish Malting Barley, exhibited at London 1896 (udg. af det kgl. Landhus-holdningsselskab). O. Rostrup: Dansk Frøkontrol 1871—96. Tidsskrift for Landbrugets Planteavl 2—3. Aar-gang. Red. af E. Rostrup. Markfrøkontorets Aars-beretninger for 1895 og 96.
